

2026-01-1085

Odločba U-I-61/24

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem na pobudo Boštjana Anžlina in Antona Kocjančiča, oba Dvor, ki ju oba zastopa Aleksander Sitar, odvetnik v Novem mestu, na seji 16. aprila 2026

odločilo:

1. Člen 6 Odloka o kategorizaciji občinskih cest v Občini Žužemberk (Uradni list RS, št. 194/21), kolikor kategorizira javno pot "Mačkovec–Vidmar" v delu, ki poteka po zemljiških parc. št. 1183/3 in 1183/4, obe k. o. Dvor, se razveljavi.

2. Pobudnika sama nosita svoje stroške postopka s pobudo.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Pobudnika izpodbijata 6. člen Odloka o kategorizaciji občinskih cest v Občini Žužemberk (v nadaljevanju Odlok), kolikor kategorizira javno pot "Mačkovec–Vidmar" v delu, ki poteka po zemljiških v njuni lasti. Zatrjujeta, da navedeni odlok v izpodbijanem delu nedopustno posega v njuno lastninsko pravico in je zato v neskladju s 33. in 69. členom Ustave. Pobudnika trdita, da Občina Žužemberk (v nadaljevanju Občina) pred kategorizacijo z njima ni sklenila pravnega posla ali začela s postopkom razlastitve. Za kategorizacijo sporne javne poti naj bi izvedela v marcu 2024, ko naj bi prvi pobudnik vpogledal v zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture. Geodetska uprava Republike Slovenije pa naj bi mu 18. 3. 2024 potrdila, da je na njenih zemljiških vrisana občinska cesta. Šele tedaj naj bi pobudnika ugotovila, zakaj so nekaj mesecev pred tem po tej poti, ki vodi le do nekaterih hiš na tem območju in v korist katerih naj bi bila v letu 1988 ustanovljena zasilna pot, začeli voziti tudi drugi. Pobudnika pojasnita, da sedaj navedeno pot za dostop do svoje hiše uporabljata tudi hči in zet lastnika hiše s hišno številko Mačkovec pri Dvoru 11a, pri kateri se konča odsek sporne javne poti. Navedena naj pred tem te poti ne bi uporabljala. Tudi iz gradbenega dovoljenja, ki jima je bilo izdano za gradnjo hiše na zemljišču parc. št. 1291, k. o. Dvor, naj bi izhajalo, da imata dostop do svojega zemljišča urejen po drugi poti. Pobudnika Ustavnemu sodišču predlagata, naj Odlok v izpodbijanem delu razveljavi in odloči, da jima je Občina dolžna povrniti stroške postopka s pobudo.

2. Pobuda je bila poslana Občini, ki pa se na pobudo ni odzvala.

B.

3. Pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti lahko da, kdor izkaže svoj pravni interes ob vložitvi pobude (prvi odstavek 24. člena Zakona o Ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo, 109/12, 23/20, 92/21 in 22/25 – v nadaljevanju ZUstS). Po drugem odstavku navedenega člena ZUstS je pravni interes podan, če predpis ali splošni akt, izdan za

izvrševanje javnih pooblastil, katerega oceno pobudnik predlaga, neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma v njegov pravni položaj. V skladu z ustaljeno ustavnosodno presojo predpisi o kategorizaciji občinskih javnih cest učinkujejo neposredno na pravne položaje lastnikov zemljišč, po katerih potekajo kategorizirane javne ceste. Kadar podzakonski predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, učinkuje neposredno in posega v pravne interese oziroma v pravni položaj pobudnika, se pobuda vložijo v enem letu od njegove uveljavitve oziroma v enem letu od dneva, ko je pobudnik izvedel za nastanek škodljivih posledic (tretji odstavek 24. člena ZUstS).

4. Iz zemljiškoknjižnih izpisov izhaja, da sta pobudnika lastnika zemljišč parc. št. 1183/3 in 1183/4, obe k. o. Dvor, po katerih poteka z Odlokom kategorizirana javna pot. Pobudnika zato izkazujeta pravni interes za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti izpodbijanega odloka, kolikor se nanaša na javno pot, ki poteka po njunih zemljiščih. Pobudnika navajata, da sta za kategorizacijo sporne javne poti po navedenih zemljiščih izvedela v marcu 2024 ob vpogledu v zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture. S temi navedbami se po vsebini sklicujeta na subjektivni rok iz tretjega odstavka 24. člena ZUstS. Da bi bilo njuno sklicevanje na pravočasnost lahko uspešno, morata izkazati, da sta za nastanek škodljivih posledic izvedela šele po uveljavitvi izpodbijanega predpisa in da sta pobudo za začetek postopka za oceno njegove ustavnosti in zakonitosti vložila v enem letu od dneva, ko sta za nastanek teh posledic izvedela (trditveno in dokazno breme je na strani pobudnikov).¹ Pobudnika sta pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti Odloka vložila 26. 4. 2024, torej pred potekom enega leta od dneva, ko sta (kot trdita, iz razpoložljive dokumentacije pa ne izhaja drugače) izvedela za kategorizacijo. Navedeno pomeni, da je pobuda glede na tretji odstavek 24. člena ZUstS tudi pravočasna.

5. Ustavno sodišče je pobudo sprejelo in glede na izpolnjene pogoje iz četrtega odstavka 26. člena ZUstS nadaljevalo odločanje o stvari sami.

6. Ustava v 69. členu določa, da je razlastitev (odvzem ali omejitev lastninske pravice v javno korist) mogoča le proti nadomestilu v naravi ali proti odškodnini in pod pogoji, ki jih določa zakon. S tem členom Ustava zaradi zagotovitve javne koristi kljub ustavnopravnemu varstvu lastninske pravice, ki jo zagotavlja 33. člen Ustave, omogoča odvzem ali omejitev lastninske pravice na nepremičnini. Ustava v 69. členu zahteva, naj zakon uredi pogoje za razlastitev, razlastitev pa se lahko opravi v postopku, v katerem se za konkretni primer ugotovi, ali so izpolnjeni zakonski pogoji za razlastitev, in v katerem sta zagotovljeni tudi sodno varstvo ter nadomestilo v naravi ali odškodnina.

7. Pojem javne ceste in status javnih cest ureja 3. člen Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 132/22 in 29/23 – v nadaljevanju ZCes-2). Javne ceste so prometne površine, ki so splošnega pomena za promet in jih lahko vsakdo prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s tem zakonom in zakonom, ki ureja pravila cestnega prometa. V prvem odstavku 49. člena ZCes-2 je določeno, da so javne ceste državne in občinske. Po drugem odstavku 49. člena ZCes-2 so državne ceste v lasti Republike Slovenije, občinske pa v lasti občin. Enake določbe sta imela tudi Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 46/15 in 10/18 – ZCes-1), na podlagi katerega je bil sprejet Odlok, in pred tem Zakon o javnih cestah (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 42/09 in 109/09 – ZJC). Občina določeno cesto kategorizira, če je za takšno kategorizacijo izkazana javna korist in če cesta ustreza merilom za kategorizacijo javnih cest. Če so zemljišča, po katerih naj bi potekala javna cesta, ki jo občina namerava kategorizirati, v zasebni lasti, mora občina takšna zemljišča pred kategorizacijo pridobiti s pravnim poslom oziroma v postopku razlastitve.

8. Ustavno sodišče je že v številnih zadevah, v katerih so bili izpodbijani občinski odloki o kategorizaciji javnih cest, sprejelo vsebinsko enake odločitve in ponovilo stališče, da so takšni predpisi v neskladju z Ustavo, če občina z lastnikom ni sklenila pravnega posla za pridobitev zemljišč oziroma lastnika ni razlastila. Že v odločbi št. U-I-195/08 z dne 9. 7. 2009 (Uradni list RS, št. 57/09, in OdIUS XVIII, 36) je Ustavno sodišče poudarilo pomen spoštovanja njegovih odločitev in opozorilo, da bi številne vsebinsko enake odločitve, ki se nanašajo na občinske predpise o kategorizaciji javnih cest, ter jasna ustavnopravna stališča v pravni državi narekovali, naj občine same odpravijo protiustavne predpise o kategorizaciji javnih cest. Zaradi jasnih ustavnih in zakonskih obveznosti občin v zvezi s kategorizacijo

javnih cest ter zaradi učinkovitejšega varstva lastninske pravice se je v ustavnosodni presoji ustalil način odločanja, da Ustavno sodišče v primerih, ko občina pred kategorizacijo občinske ceste ni pridobila zemljišč, po katerih cesta poteka, z lastnikom ni sklenila pravnega posla za pridobitev zemljišč oziroma lastnika ni razlastila, izpodbijani občinski predpis o kategorizaciji javnih cest razveljavi.²

9. Tudi v obravnavani zadevi Občina pred kategorizacijo sporne javne poti ni pridobila zemljišč v lasti pobudnikov, po katerih ta poteka, postopek razlastitve pa ni bil izveden. Zato je 6. člen Odloka, kolikor kategorizira javno pot "Mačkovec–Vidmar" v delu, ki poteka po zemljiščih parc. št. 1183/3 in 1183/4, obe k. o. Dvor, v neskladju z 69. členom Ustave. Ker 6. člen Odloka v tem delu nedopustno posega v lastninsko pravico, je v neskladju tudi s 33. členom Ustave. Ustavno sodišče je zato 6. člen Odloka v izpodbijanem obsegu razveljavilo (1. točka izreka).

10. Pobudnika sta predlagala, naj Ustavno sodišče odloči o povrnitvi stroškov. V skladu s prvim odstavkom 34. člena ZUstS v postopku pred Ustavnim sodiščem nosi vsak udeleženec svoje stroške, če Ustavno sodišče ne odloči drugače. O povrnitvi stroškov Ustavno sodišče odloči na določeno zahtevo stranke. Stranka mora v zahtevi opredeljeno navesti stroške, za katere zahteva povračilo.³ Ker pobudnika stroškov nista konkretno navedla oziroma jih nista specificirala, do njihovega povračila nista upravičena in jih nosita sama⁴ (2. točka izreka).

C.

11. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi tretjega odstavka 45. člena in prvega odstavka 34. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Rok Čeferin ter sodnice in sodniki mag. Nina Betetto, dr. Primož Gorkič, Tamara Kek, dr. Rajko Knez, dr. Neža Kogovšek Šalamon, mag. Marko Starman, dr. Rok Svetlič in dr. Katja Šugman Stubbs. Odločbo je sprejelo soglasno.

Številka: U-I-61/24-6

Datum: 16. 4. 2026

EDA 2026-5024234000-0008

dr. Rok Čeferin
Predsednik

¹ Primerjaj z odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-16/18 z dne 30. 9. 2020 (Uradno glasilo Občine Gornja Radgona, št. 7/20), 5. točka obrazložitve.

² Glej tudi odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-289/12 z dne 24. 1. 2013 (Uradni list RS, št. 16/13).

³ Glej prvi in drugi odstavek 163. člena Zakona o pravdnem postopku (Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 in 10/17 – ZPP), ki se v postopku pred Ustavnim sodiščem uporablja na podlagi prvega odstavka 6. člena ZUstS.

⁴ Tako Ustavno sodišče tudi v odločbi št. U-I-161/23 z dne 2. 9. 2025 (Uradni list RS, št. 70/25), 16. točka obrazložitve.